

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΑΚΑΔ. ΕΤΟΥΣ 2025-2026.

Σύμφωνα με την από 11 Απριλίου 2025 απόφαση της 12^{ης} Συνεδρίασης του Παιδαγωγικού Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης καθορίζεται η ύλη των κατατακτηρίων εξετάσεων ακαδημαϊκού έτους **2025-2026** ως ακολούθως:

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

1. Η έννοια της αγωγής. Αναγκαιότητα, σκοποί και μέσα της αγωγής. Παράγοντες και μορφές αγωγής του σύγχρονου ανθρώπου. Το μορφώσιμο του ανθρώπου.
2. Η Παιδαγωγική ως Επιστήμη (αντικείμενο, προβληματική και μέθοδοι της Παιδαγωγικής). Βασικές παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές έννοιες (εκπαίδευση, διδασκαλία, μάθηση, αξιολόγηση). Η σχέση της Παιδαγωγικής με τις ανθρωπιστικές και τις κοινωνικές επιστήμες. Οι κλάδοι της Παιδαγωγικής.
3. Η εκπαίδευση στις κοινωνίες της νεωτερικότητας (18ος – 20ος αιώνας). Η Ιδέα της παιδικής ηλικίας και οι απαρχές της φιλελεύθερης Παιδαγωγικής. Η γένεση των εκπαιδευτικών συστημάτων. Η «γραμματική του σχολείου». Ο νέος ουμανισμός. Βασικοί εκπρόσωποι (Rousseau, Pestalozzi, Herbart, κα.).
4. Το Κίνημα της Νέας Αγωγής (1900-1950). Θεωρητικές και εκπαιδευτικές προσεγγίσεις βασικών εκπροσώπων της Νέας Αγωγής (Montessori, Dewey, Kerschensteiner, Freinet, Neil, κα.).
5. Η μεταπολεμική περίοδος : 1950- 1980. Ανάπτυξη και κρίση στην εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτικές ανισότητες. Ο εκδημοκρατισμός της εκπαίδευσης. Η κριτική παιδαγωγική.
6. Η εκπαίδευση στις κοινωνίες της ύστερης νευρικήςότητας. Παγκοσμιοποίηση, κοινωνία της γνώσης και οι επιδράσεις στην εκπαίδευση. Οι προκλήσεις της σύγχρονης εποχής (4η βιομηχανική επανάσταση, Ψηφιακός κόσμος, πολυπολιτισμικότητα, δια βίου μάθηση, ενεργός πολίτης) και ο αντίκτυπός

τους στην αγωγή, την εκπαίδευση και την κατάρτιση.

7. Οι «ικανότητες» των μαθητών στην κοινωνία της γνώσης. Ο ρόλος, τα προσόντα και η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών στην κοινωνία της γνώσης.

8. Ποιότητα, αξιολόγηση και αποτελεσματικότητα στην εκπαίδευση. Το σχολείο ως «οργανισμός μάθησης» και οι εκπαιδευτικοί ως «κοινότητα μάθησης».

ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

- Επιστημολογικά παραδείγματα για τη γνώση, τη μάθηση και τη διδασκαλία.
- Είδη, μορφές και μοντέλα σχεδιασμού των Αναλυτικών Προγραμμάτων.
- Δομικά Στοιχεία και Σχεδιασμός της Διδασκαλίας (σκοποί, στόχοι, μορφές, μοντέλα, μέσα, πορεία διδασκαλίας, διδακτικές ενέργειες, αξιολόγηση) στο ακαδημαϊκό, το θετικιστικό (τεχνικό-ορθολογικό) και το κονστρουκτιβιστικό επιστημολογικό παράδειγμα.
- Παράγοντες προσδιοριστικοί της διδασκαλίας: Αναλυτικό Πρόγραμμα και διδασκαλία, Μάθηση και Διδασκαλία, Προσωπική Θεωρία και Διδασκαλία.
- Οι αναπτυξιακές δυνατότητες της συλλογικής δράσης: Κοινότητες Μάθησης και συναφείς μέθοδοι.
- Εκπαιδευτική Αξιολόγηση: αντικείμενα και μορφές αξιολόγησης.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ:

- Η γενεαλογία του θεσμού της εκπαίδευσης. Πώς κατασκευάζεται η εκπαίδευση μέσα από φορείς και ιδεολογία.
- Η ιστορία και η αληθινή αποτύπωση της εξέλιξης της εκπαίδευσης (εφικτό ή ουτοπικό ζήτημα).
- Μεσαίωνας και εκπαίδευση. Η απαρχή της θεσμοθέτησης. Η κληρονομιά του Μεσαίωνα.
- Αναγέννηση και ανθρωπισμός. Αντιμεταρρύθμιση και οργάνωση συστηματικής εκπαίδευσης.
- Αναγέννηση και ανθρωπισμός. Αντιμεταρρύθμιση και οργάνωση συστηματικής εκπαίδευσης.

- Baroque και συστηματοποίηση της Παιδαγωγικής.
- Ο Διαφωτισμός και η νέα κατασκευή του υποκειμένου. Το «παιδί» ως υποκείμενο και αντικείμενο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Νεοελληνικός Διαφωτισμός και σύγχρονα διακυβεύματα.
- Η εκπαίδευση κατά τον 19ο αιώνα. Η κατασκευή του εθνικού κράτους και η εκπαίδευση. Ξένες επιρροές στην ελληνική εκπαίδευση.